

C?544/03. és C?545/03. sz. egyesített ügyek

Mobistar SA

kontra

Commune de Fléron

és

Belgacom Mobile SA

kontra

Commune de Schaerbeek

(a Conseil d'État [Belgium] által benyújtott el?zetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Az EK?Szerz?dés 59. cikke (jelenleg, módosítást követ?en EK 49. cikk) – Távközlési szolgáltatások – 90/388/EGK irányelv – 3c. cikk – Valamennyi korlátozás megszüntetése – Mobiltávközlés szórásának céljára szolgáló oszlopokra, póznákra és antennákra kivetett helyi adók”

P. Léger f?tanácsnok indítványa, az ismertetés napja: 2005. április 7.

A Bíróság ítélete (els? tanács), 2005. szeptember 8.

Az ítélet összefoglalása

1. *Szolgáltatásnyújtás szabadsága — A Szerz?dés rendelkezései — Hatály — Adójelleg? intézkedések — Belfoglaltság — Korlátok*

(EK-Szerz?dés, 59. cikk [jelenleg, módosítást követ?en EK 49. cikk])

2. *Szolgáltatásnyújtás szabadsága — Korlátozások — Távközlési ágazat — A mobil- és személyi távközlési infrastruktúrára kivetett adó — Megengedhet?ség — Feltételek*

(EK?Szerz?dés, 59. cikk [jelenleg, módosítást követ?en EK 49. cikk])

3. *Verseny — Közvállalkozások és olyan vállalkozások, amelyeknek a tagállamok különleges vagy kizárólagos jogokat biztosítanak — Távközlési ágazat — 90/388 irányelv — Az infrastruktúrára vonatkozó korlátozások tilalma — A korlátozás fogalma — A mobiltávközlési infrastruktúrára kivetett adó — Kizártság — Feltételek*

(90/388 bizottsági irányelv, 3c. cikk)

1. A Szerz?dés 59. cikke (jelenleg, módosítást követ?en EK 49. cikk) nem csak a valamely más tagállamban letelepedett szolgáltatóval szemben a honossága alapján alkalmazott minden hátrányos megkülönböztetés eltörlését követeli meg, hanem minden korlátozás megszüntetését, még ha az különbségtétel nélkül vonatkozik a belföldi és a más tagállamokból származó szolgáltatókra, abban az esetben, ha e korlátozás alkalmas arra, hogy akadályozza vagy még jobban zavarja a valamely más olyan tagállamban letelepedett szolgáltató tevékenységeit, ahol az

jogszer?en nyújt hasonló szolgáltatásokat.

E tekintetben a szolgáltatásnyújtás szabadságát korlátozó nemzeti adójogi intézkedés tiltott intézkedésnek min?sülhet, függetlenül attól, hogy azt maga az állam vagy valamely helyi önkormányzat hozta?e. Azonban nem tartoznak az EK?Szerz?dés 59. cikkének hatálya alá azon intézkedések, amelyek egyedüli hatása, hogy a szóban forgó szolgáltatások nyújtását illet?en többletköltséget eredményeznek.

(vö. 28–31. pont)

2. A Szerz?dés 59. cikkét (jelenleg, módosítást követ?en EK 49. cikk) akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes valamely nemzeti vagy helyi önkormányzati hatóságnak az egyedi, illetve általános engedélyekben meghatározott tevékenységek folytatása során használt mobil- és személyi távközlési infrastruktúrát megadóztató szabályozása, amely különbségtétel nélkül alkalmazandó a belföldi és más tagállami szolgáltatókra, és ugyanolyan módon érinti a tagállamon belüli és tagállamok közötti szolgáltatásnyújtásokat, amennyiben nem nyer bizonyítást, hogy a helyi adók együttes hatása veszélyezteti a mobiltelefon-szolgáltatások szabadságát.

(vö. 34–35. pont és a rendelkez? rész 1. pontja)

3. A távközlési piacokon történ? teljes verseny megvalósítása tekintetében a 96/19 irányelvvel módosított, a távközlési szolgáltatások piacának versenyér?l szóló 90/388 irányelv 3c. cikke el?írja a mobil- és személyi távközl? rendszerek üzemeltet?inek az infrastruktúra tekintetében terhel? valamennyi korlátozás felszámolását.

Nem tartoznak a 90/388 irányelv 3c. cikkének hatálya alá a mobiltávközlés infrastruktúrájára vonatkozó adójogi intézkedések, kivéve, ha ezen intézkedések közvetlenül vagy közvetve el?nyben részesítik a különleges, illetve kizárólagos jogokkal a múltban, illetve jelenleg is rendelkez? üzemeltet?ket az új üzemeltet?khöz képest, és azok érzékelhet?en érintik a piaci versenyt.

(vö. 38., 50. pont és a rendelkez? rész 2. pontja)

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (els? tanács)

2005. szeptember 8. (*)

„Az EK?Szerz?dés 59. cikke (jelenleg, módosítást követ?en EK 49. cikk) – Távközlési szolgáltatások – 90/388/EGK irányelv – 3c. cikk – Valamennyi korlátozás megszüntetése – Mobiltávközlés szórásának céljára szolgáló oszlopokra, póznákra és antennákra kivetett helyi adók”

A C?544/03. és C?545/03. sz. egyesített ügyekben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott el?zetes döntéshozatal iránti kérelmek tárgyában, amelyeket a Conseil d'État (Belgium) a Bírósághoz 2003. december 23?án érkezett, 2003. december 8?i határozatával terjesztett el? az el?tte

a **Mobistar SA** (C?544/03)

és

a **Commune de Fléron**,

illetve

a **Belgacom Mobile SA** (C?545/03)

és

a **Commune de Schaerbeek**

között folyamatban lév? eljárásokban,

A BÍRÓSÁG (els? tanács),

tagjai: P. Jann tanácselnök, K. Lenaerts, N. Colneric (el?adó), Juhász E. és M. Ileši? bírák,

f?tanácsnok: P. Léger,

hivatalvezet?: M.?F. Contet f?tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2005. január 20?i tárgyalásra,

figyelembe véve a következ?k által el?terjesztett észrevételeket:

- a Mobistar SA képviselőjében Y. van Gerven, A. Vallery és A. Desmedt avocats,
- a Belgacom Mobile SA képviselőjében H. De Bauw advocaat és P. Carreau avocat,
- a Commune de Fléron képviselőjében M. Vankan avocat,
- a Commune de Schaerbeek képviselőjében J. Bourtembourg avocat,
- a belga kormány képviselőjében A. Goldman és E. Dominkovits, meghatalmazotti min?ségben,
- a holland kormány képviselőjében H. G. Sevenster, meghatalmazotti min?ségben,
- az Európai Közösségek Bizottsága képviselőjében J.?P. Keppenne, M. Shotter és L. Ström van Lier, meghatalmazotti min?ségben,

a f?tanácsnok indítványának a 2005. április 7?i tárgyaláson történt meghallgatását követ?en,

meghozta a következ?

Ítéletet

1 Az el?zetes döntéshozatal iránti kérelem az EK?Szerz?dés 59. cikkének (jelenleg, módosítást követ?en EK 49. cikk) és a távközlési piacokon történ? teljes verseny megvalósítása tekintetében a 1996. március 13?i 96/19/EK bizottsági irányelvvel (HL L 74., 13. o.) módosított, a távközlési szolgáltatások piacának versenyér?l szóló, 1990. június 28?i 90/388/EGK bizottsági irányelv (HL L 192., 10. o., a továbbiakban a 90/388 irányelv) 3c. cikkének értelmezésére vonatkozik.

2 A kérelmeket belgiumi székhelyű mobiltelefon-szolgáltatók, a Mobistar SA (a továbbiakban: Mobistar) és a Belgacom Mobile SA (a továbbiakban: Belgacom Mobile) által indított perekben terjesztették elő. E két szolgáltató a Commune de Fléron (Belgium), illetve a Commune de Schaerbeek (Belgium) által a mobiltávközlés szórásának céljára szolgáló oszlopokra, póznákra és antennákra, illetve kültéri antennákra kivetett adó megsemmisítését kéri.

3 A Bíróság elnökének 2004. március 4-i végzésével az eljárás írásbeli és szóbeli szakaszát illetően az ügyeket egyesítették.

A jogi háttér

4 Az EK-Szerződés 59. cikkének első bekezdése ekként rendelkezik:

„Az alábbiakban megállapított rendelkezéseknek megfelelően az átmeneti időszak alatt fokozatosan el kell törölni a Közösségen belüli szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó minden korlátozást a tagállamok olyan állampolgárai tekintetében, akik a Közösségnek nem abban a tagállamában telepedettek le, mint a szolgáltatást igénybe vevő személy.”

5 Az EK-Szerződés 86. cikkének első bekezdése (jelenleg, módosítást követően az EK 82. cikk első bekezdése) szerint:

„A közös piaccal összeegyeztethetetlen és tilos egy vagy több vállalkozásnak a közös piacon vagy annak jelentős részén meglévő erőfölényével való visszaélése, amennyiben ez hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre.”

6 Az EK-Szerződés 90. cikk (jelenleg, módosítást követően EK 86. cikk) szerint:

„(1) A közvállalkozások és az olyan vállalkozások esetében, amelyeknek a tagállamok különleges vagy kizárólagos jogokat biztosítanak, a tagállamok nem hozhatnak és nem tarthatnak fenn az e szerződéssel, különösen az annak 12. és 81–89. cikkében foglalt szabályokkal ellentétes intézkedéseket.

(2) Az általános gazdasági érdekű szolgáltatások megködtetésével megbízott, vagy a jövedelemtermelő monopólium jellegű vállalkozások olyan mértékben tartoznak e szerződés szabályai, különösen a versenyszabályok hatálya alá, amennyiben ezek alkalmazása sem jogilag, sem ténylegesen nem akadályozza a rájuk bízott sajátos feladatok végrehajtását. A kereskedelem fejlődését ez nem befolyásolhatja olyan mértékben, amely ellentétes a Közösség érdekeivel.

(3) A Bizottság biztosítja e cikk rendelkezéseinek alkalmazását, és szükség esetén megfelelő irányelveket vagy határozatokat intéz a tagállamokhoz.”

7 A 90/388 irányelv 3a. cikkének értelmében:

„A 2. cikk második bekezdése szerinti követelményeken kívüli, a mobil- és személyi távközlő rendszerek engedélyéhez vagy általános engedélyekhez kötött feltételek esetén a tagállamok biztosítják a következőket:

(i) az engedélyezési feltételek csak olyan feltételeket tartalmazhatnak, amelyek az alapvető követelmények, valamint – a nyilvánosság által felhasznált rendszerek esetén – a 3. cikk szerinti kereskedelmi rendelkezések formáját öltő közszolgáltatási követelmények alapján indokoltak;

(ii) a mobilhálózat-üzemeltető engedélyezési feltételeinek biztosítaniuk kell a közös tulajdonban lévő vezetékes és mobilhálózat-üzemeltető közti áttekinthető és

diszkriminációmentes magatartást;

(iii) az engedélyezési feltételek nem tartalmazhatnak indokolatlan m?szaki korlátozásokat. A tagállamok különösen nem gátolhatják az engedélyek kombinációját vagy nem korlátozhatják az eltér? frekvenciákat használó különböz? technológiák ajánlását ott, ahol többnormás berendezés rendelkezésre áll.

[...]” [nem hivatalos fordítás]

8 A 90/388 irányelv 3c. cikke ekként rendelkezik:

„A tagállamok gondoskodnak arról, hogy megszüntetik a mobil- és személyi távközl? rendszereket üzemeltet?kre a saját infrastruktúra létesítése, a harmadik felek által rendelkezésre bocsátott infrastruktúra igénybevétele és az infrastruktúra, egyéb eszközök és helyek közös használata tekintetében a vonatkozó valamennyi korlátozást, fenntartva, hogy ezen infrastruktúra használatát azon tevékenységekre korlátozzák, amelyekre az üzemeltet?k engedélye vonatkozik” [nem hivatalos fordítás]

9 A 90/388/EGK irányelvnek a mobil- és a személyi távközlés tekintetében történ? módosításáról szóló, 1996. január 16?i 96/2/EK bizottsági irányelv (HL L 20., 59. o.) illesztette be a 3a.–3c. cikkeket a 90/388 irányelv szövegébe. A 96/2 irányelv (1) preambulumbekkezdésének megfelelen:

„figyelemmel arra, hogy mobil- és a személyi távközlésr?l szóló Zöld Könyv konzultációjáról szóló 1994. november 23?i bizottsági közlemény rögzítette azokat a jöv?beli szabályozási környezethez szükséges f?bb intézkedéseket, amelyek e távközl? eszköz lehet?ségeinek kihasználásához szükségesek; és hogy kifejezte annak szükségét, hogy az ágazatban valamennyi megmaradt kizárólagos és különleges jogot miel?bb meg kell szüntetni teljes kör?en alkalmazva a Közösség versenyszabályait, és szükség szerint módosítva a legutoljára a 95/51/EK irányelvvel módosított [...] 90/388[...] irányelvet ;valamint, hogy másfel?l áttekintette a mobilhálózat-üzemeltet?knek a saját hálózatuk m?ködtetésére és fejlesztésére vonatkozó szabadságára, ideértve a háttérinfrastruktúra szabad megválasztására vonatkozó korlátozások annak érdekében történ? megszüntetését, hogy folytassák az engedélyeikben meghatározott tevékenységüket; és hogy e megközelítést nélkülözhetetlennek tartotta a verseny jelenlegi torzulásainak leküzdéséhez, különösen ahhoz, hogy ezen üzemeltet?k az ellen?rzésük alatt tartsák költségeiket”. [nem hivatalos fordítás]

10 Az irányelv (4) preambulumbekkezdése értelmében:

„figyelemmel arra, hogy több tagállam bizonyos mobiltávközlési szolgáltatásokban már biztosította a versenyt, és e szolgáltatásokra engedélyezési rendszereket vezetett be; arra, hogy számos tagállamban a kiadott engedélyek száma a szabad mérlegelésen alapuló eljárás miatt még korlátozott, vagy a távközlési szervezetekkel verseng? üzemeltet?k esetén olyan m?szaki korlátozásoktól függ, mint a távközlési szervezetek által biztosított infrastruktúrán kívüli más infrastruktúra igénybevételenek tilalma; [...]” [nem hivatalos fordítás]

11 Az irányelv (16) preambulumbekkezdése ekként rendelkezik:

„[...] hogy ráadásul a mobilhálózat-üzemeltetők saját infrastruktúrájának saját maguk általi létrehozására vonatkozó korlátozások, és a harmadik személyek infrastruktúrájának használata lassítja a mobilszolgáltatások fejlődését, különösen azért, mert a hatékony páneurópai GSM-roaming közös jelzésrendszer alkalmazását feltételezi, és a távközlési szervezetek még nem mindenhol biztosítják e technológiát a Közösségen belül.

hogy az infrastruktúra biztosítására és felhasználására vonatkozó ilyen korlátozások korlátozzák a mobil- és személyi távközlési szolgáltatások más tagállami üzemeltetők által történő nyújtását, és összeegyeztethetetlen a Szerződés 59. cikkére tekintettel értelmezett 90. cikkel; hogy amennyiben a mobiltávbeszélő-szolgáltatások piacán folyó verseny akadályozott, mert a távközlési szervezet nem képes eleget tenni a mobilszolgáltató infrastrukturális igényének, vagy azt csak olyan díjak alapján képes megtenni, amelyek nem közelítik az érintett hálózat költségeit, e korlátozások óhatatlanul a távközlési szervezet által kínált vezetékes távbeszélő szolgáltatásnak kedveznek, amelyek tekintetében a legtöbb tagállam még mindig kizárólagos jogokat tart fenn; hogy valamely infrastruktúra biztosítására és használatára vonatkozó korlátozás sérti a Szerződés 86. cikkére tekintettel értelmezett 90. cikket; hogy következésképpen a tagállamoknak el kell törölniük e korlátozásokat, és az érintett mobilhálózat-üzemeltetőknek kérésre hátrányos megkülönböztetéstől mentesen hozzáférést kell biztosítaniuk a szükséges szűkös erőforrásokhoz annak érdekében, hogy létrehozzák a saját infrastruktúrájukat, ideértve a rádiófrekvenciákat”.
[nem hivatalos fordítás]

12 A távközlési szolgáltatások terén az általános és az egyedi engedélyekre vonatkozó közös szabályozási keretről szóló, 1997. április 10-én 97/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 117., 15. o.) „Egyedi engedélyekkel kapcsolatos díjak és illetékek” elnevezésű 11. cikkének (1) bekezdése ekként rendelkezik:

„A tagállamok biztosítják, hogy az engedélyezési eljárások során a vállalkozásokra kivetett díjak kizárólagosan azt a célt szolgálják, hogy fedezzék az egyedi engedélyek kibocsátásával, intézésével, ellenőrzésével és végrehajtásával kapcsolatos igazgatási költségeket. Az egyedi engedélyeket terhelő díjaknak a szükséges munka mennyiségével arányosnak kell lenniük, és azokat megfelelően és kellően részletes formában nyilvánosságra kell hozni annak érdekében, hogy az információk könnyen hozzáférhetőek legyenek.” [nem hivatalos fordítás]

13 Az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások piacain belüli versenyről szóló, 2002. szeptember 16-án 2002/77/EK bizottsági irányelv (HL L 249., 21. o., magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 4. kötet, 178. o.), illetve az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-én 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv („Keretirányelv”) (HL L 108., 33. o., magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 349. o.) hatályon kívül helyezte a 90/388, illetve a 97/13 irányelveket. Ezen irányelvek azonban az alapeljárást követően születtek.

Az alapeljárás és az elzeteres döntéshozatalra elterjesztett kérdések

A C-544/03. sz. ügy

14 Fléron önkormányzat tanácsa 1998. január 27-én ülésén elfogadta a mobiltávközlés szórásának céljára szolgáló oszlopok, póznák és antennák adóztatásáról szóló rendeletet. A rendelet 1998. január 1-je és 2000. december 31-e közötti 3 éves időszakra vezette be az adót. Az adó összege oszloponként, póznánként, illetve antennánként 100 000 BEF volt, amelyet ezek tulajdonosának kellett megfizetnie.

15 1999. április 12-én a Mobistar kérte a fenti rendelet hatályon kívül helyezését a Conseil

d'État-tól.

16 A hatályon kívül helyezés alátámasztására eladott érveiben a Mobistar kifejtette, hogy a megtámadott rendelet korlátozza mobiltávközlési hálózatának fejlesztését, amely korlátozás tilos a 90/388 rendelet 3c. cikke alapján.

17 Tekintettel arra, hogy egyfelől a Conseil d'État az értelmezési nehézségeket felvető közösségi jogi norma alkalmazása nélkül nem tudott állást foglalni ezen érv megalapozottságát illetően, másfelől szintén felvetődik, hogy a kifogásolt adó mennyiben egyeztethető össze az EK 49. cikkel, a Conseil d'État akként határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és elzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Akként kell-e értelmezni az [EK] 49. cikket, hogy azzal ellentétes valamely nemzeti vagy helyi önkormányzati hatóságnak az engedélyekben meghatározott tevékenységek folytatása során használt mobil- és személyi távközlési infrastruktúrát megadóztató rendelkezése?

2) Ellentétes-e a [...] 90/388 irányelv 3c. cikkével valamely nemzeti vagy helyi önkormányzati hatóságnak az engedélyekben meghatározott tevékenységek folytatása során használt mobil- és személyi távközlési infrastruktúrát megadóztató rendelkezése a tekintetben, hogy e cikk »valamennyi korlátozás« felszámolásáról rendelkezik?”

A C-545/03. sz. ügy

18 Schaerbeek önkormányzat tanácsa 1997. október 8-i ülésén elfogadta a kültéri antennák adóztatásáról szóló rendeletet, amely módosította az ugyane szerv által a parabolaantennák adóztatására vonatkozóan hozott korábbi rendeletet. A rendelet az 1997 és 1999 közötti adóévekre vezette be az adót. A kültéri antenna kifejezésen itt nem csak a parabolaantennákat, hanem a mobiltávközlési közvetítőt, illetve egyéb antennákat is érteni kellett. A rendelet az adó összegét mobiltávközlési közvetítő antennánként 100 000 BEF-ben, parabola-, illetve egyéb antennánként 5000 BEF-ben határozta meg.

19 1997. december 19-én a Belgacom Mobile kérte a fenti rendelet hatályon kívül helyzését a Conseil d'État-tól.

20 A társaság keresete alátámasztására eladott egyik érvét a minőségi és korlátozásoktól mentes mobiltelefon-hálózat kiépítésére vonatkozó közösségi jogi rendelkezések, és különösen a 90/388 irányelv 3c. cikkének megsértésére alapozza.

21 Tekintettel arra, hogy a Conseil d'État értelmezési nehézségeket felvető közösségi jogi norma alkalmazása nélkül ezen érv megalapozottságát illetően szintén nem tudott állást foglalni, akként határozott, hogy az EK 234. cikk alapján elzetes döntéshozatal céljából a C-544/03. sz. ügyben feltett két kérdéssel azonos kérdést kell a Bíróság elé terjeszteni.

A szóbeli szakasz újbóli megnyitásáról

22 A holland kormány a Bíróság Hivatalánál 2005. május 2-án benyújtott beadványában kérte a Bíróságot, hogy az eljárási szabályzat 61. cikke alapján rendelje el a szóbeli szakasz újbóli megnyitását.

23 A holland kormány kérelme alátámasztására arra a f?tanácsnoki indítványban el?adott javaslatra mutat rá, miszerint a kérdésre adandó választ az el?terjeszt? bíróság által hivatkozott jogi alaptól eltér? jogi alapra, nevezetesen a 97/13 irányelvre kell helyezni, amelynek tárgyalására sem az írásbeli, sem a tárgyalás során el?terjesztett észrevételekben egyik fél sem tért ki részletesen. E kormány észrevételeket kíván tenni e tekintetben.

24 Ebben a vonatkozásban szükséges felidézni, hogy az eljárási szabályzat 61. cikkének megfelelően a Bíróság hivatalból, a f?tanácsnok vagy a felek kérelmére elrendelheti a szóbeli szakasz újbóli megnyitását, ha úgy véli, hogy a tényállás nincs kell?en feltárva, vagy ha az ügyben olyan érv alapján kell dönten, amely nem került megvitatásra a felek között (lásd a C?17/98. sz., Emesa Sugar ügyben 2000. február 4?én hozott végzés [EBHT 2000., I?665. o.], 18., a C?309/99. sz., Wouters és társai ügyben 2002. február 19?én hozott ítélet [EBHT 2002., I?1577. o.] 42. és a C?147/02. sz. Alabaster-ügyben 2004. március 30?án hozott ítélet [EBHT 2004., I?3101. o.] 35. pontját).

25 A Bíróság azonban a f?tanácsnok meghallgatását követ?en úgy véli, hogy a jelen ügyben ismeri a feltett kérdés megválaszolásához szükséges valamennyi körülményt, és e körülményeket az el?tte folyó vitában megtárgyalták. Következésképpen a szóbeli szakasz újbóli megnyitása iránti kérelmet el kell utasítani.

Az els? kérdés?

26 Els? kérdésében a kérdést el?terjeszt? bíróság azt kívánja megtudni, hogy az EK?Szerz?dés 59. cikkét (jelenleg, módosítást követ?en EK 49. cikk) akként kell?e értelmezni, hogy azzal ellentétes valamely nemzeti vagy helyi önkormányzati hatóságnak az engedélyekben meghatározott tevékenységek folytatása során használt mobil- és személyi távközlés infrastruktúráját megadóztató rendelkezése.

27 Jóllehet a közösségi jog jelenlegi állása szerint a közvetlen adók nem tartoznak a Közösség hatáskörébe, mindazonáltal a tagállamok a közösségi jog tiszteletben tartásával kötelesek gyakorolni e hatáskörüket (lásd a C?279/93. sz. Schumacker?ügyben 1995. február 14?én hozott ítélet [EBHT 1995., I?225. o.] 21., a C?436/00. sz., X és Y ügyben 2002. november 21?én hozott ítélet [EBHT 2002., I?10829. o.] 32. és a C?9/02. sz., Lasteyrie du Saillant ügyben 2004. március 11?én hozott ítélet [EBHT 2004., I?2409. o.] 44. pontját).

28 A szolgáltatásnyújtás szabadságát illet?en a Bíróság már elismerte, hogy az e szabadságot korlátozó nemzeti adóügyi intézkedés tiltott intézkedésnek min?sülhet függetlenül attól, hogy azt maga az állam vagy valamely helyi önkormányzat hozta?e (lásd e tekintetben a C?17/00. sz., De Coster ügyben 2001. november 29?én hozott ítélet [EBHT 2001., I?9445. o.] 26. és 27. pontját).

29 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Szerz?dés 59. cikke nem csak a valamely más tagállamban letelepedett szolgáltatóval szemben a honossága alapján alkalmazott minden hátrányos megkülönböztetés eltörlését követeli meg, hanem minden korlátozás megszüntetését, még ha az különbségtétel nélkül vonatkozik a nemzeti és a más tagállamokból származó szolgáltatókra, abban az esetben, ha az alkalmas arra, hogy akadályozza vagy még jobban zavarja a valamely más olyan tagállamban letelepedett szolgáltató tevékenységeit, ahol az jogszer?en nyújt hasonló szolgáltatásokat (a C?43/93. sz., Vander Elst ügyben 1994. augusztus 9?én hozott ítélet [EBHT 1994., I?3803. o.] 14. és a fent hivatkozott De Coster ügyben hozott ítélet 29. pontja).

30 Ezenkívül a Bíróság már kimondta, hogy a Szerz?dés 59. cikkébe ütközik minden olyan nemzeti szabályozás alkalmazása, amely a tagállamok közötti szolgáltatásnyújtást nehezebbé

teszi, mint a tisztán egyetlen tagállamon belüli szolgáltatásnyújtás (lásd a fent hivatkozott De Coster ügyben hozott ítélet 30. pontját, az ott idézett ítélkezési gyakorlatot és 39. pontját).

31 Azonban nem tartoznak az EK-Szerződés 59. cikkének hatálya alá azon intézkedések, amelynek egyedüli hatása, hogy a szóban forgó szolgáltatások nyújtását illetően többletköltséget eredményeznek, és ugyanolyan módon érintik a tagállamok közötti, mint a tagállamon belüli szolgáltatásnyújtást.

32 Azon kérdést illetően, hogy az olyan adónak, mint amilyen az alapügyben felmerült, az önkormányzati hatóságok általi beszedése a fenti 59. cikkel összeegyeztethetetlen korlátozásnak minősül-e, hangsúlyozni kell, hogy ezen adók különbségtétel nélkül alkalmazandók az adott önkormányzat területén található mobiltávközlési létesítmények valamennyi tulajdonosára, és ezen intézkedések sem *de facto*, sem *de iure* nem érintik súlyosabban a külföldi üzemeltetőket, mint a belföldieket.

33 A szóban forgó adóügyi intézkedések nem teszik nehezebbé a határokon átnyúló szolgáltatásnyújtást a belföldinél. Kétségtelen, hogy az oszlopokat, póznákat és antennákat terhelő adó bevezetése megdrágíthatja a külföldről Belgiumba és Belgiumból külföldre történő mobiltelefon-beszélgetések díját. A belföldi telefonszolgáltatásokat azonban ugyanolyan mértékben sújtja az adónak az árakra gyakorolt esetleges hatása.

34 Meg kell jegyezni, hogy az ügy irataiból egyáltalán nem tűnik ki, hogy a helyi adók együttes hatása veszélyezteti mobiltelefon-szolgáltatások Belga Királyság és más tagállamok közötti nyújtásának szabadságát.

35 Azt a választ kell tehát adni az első kérdésre, hogy a Szerződés 59. cikkét akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes valamely nemzeti vagy helyi önkormányzati hatóságnak az egyedi, illetve általános engedélyekben meghatározott tevékenységek folytatása során használt mobil- és személyi távközlési infrastruktúrát megadóztató rendelkezése, amely különbségtétel nélkül alkalmazandó a belföldi és más tagállami szolgáltatókra, és ugyanolyan módon érinti a tagállamon belüli és tagállamok közötti szolgáltatásnyújtásokat.

A második kérdésről

36 Második kérdésében a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy a 90/388 irányelv 3c. cikke alá tartoznak-e a mobiltávközlési infrastruktúrára vonatkozó adójogi intézkedések.

37 Előzetesen meg kell állapítani, hogy a távközlési infrastruktúrára kivetett adó esetén az adókötelezettséget keletkeztető esemény nem a engedély kibocsátása. Ezért a tárgyalás során a Mobistar által hivatkozott 97/13 irányelv az alapügyre nem alkalmazandó.

38 Meg kell állapítani, hogy a tekintetben, hogy a 90/388 irányelv 3c. cikke előírja a mobil- és személyi távközlési rendszerek üzemeltetőit az infrastruktúra tekintetében terhelő „valamennyi korlátozás” felszámolását, e cikk nem zárja ki, hogy e korlátozások magukban foglalják a mobiltávközlési infrastruktúrára vonatkozó adózási intézkedéseket is.

39 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a közösségi jog valamely rendelkezésének értelmezésekor nem csupán annak szövegét kell figyelembe venni, hanem összefüggéseit és az általa alkotott szabályozás céljait is (lásd többek között a 292/82. sz. Merck-ügyben 1983. november 17-én hozott ítélet [EBHT 1983., 3781. o.] 12., a 337/82. sz., St. Nikolaus Brennerei ügyben 1984. február 21-én hozott ítélet [EBHT 1984., 1051. o.] 10. és a C-17/03. sz., Vereniging voor Energie, Milieu en Water és társai ügyben 2005. június 7-én hozott ítélet [EBHT 2005.,

194983. o.] 41. pontját).

40 A 90/388 irányelv eredetileg a tagállamok által a távközlési szolgáltatások nyújtása céljából biztosított különleges, illetve kizárólagos jogok megszüntetéséről rendelkezett, azonban hatálya nem terjedt ki a mobiltávközlésre. Az irányelvet a 96/2 irányelvvel módosították annak érdekében, hogy kiterjesszék hatályát a mobil- és a személyi távközlésre.

41 Ez utóbbi irányelv célja olyan közösségi szabályozási keret létrehozása, amely biztosítja a mobil- és személyi távközlés lehetőségeinek kihasználását azáltal, hogy a lehető legteljesebb mértékben eltörli a különleges, illetve kizárólagos jogokat, megszünteti a mobilhálózatok üzemeltetői számára mind a verseny torzulásait, mind a hálózatok működtetésének és üzemeltetésének szabadságára vonatkozó korlátozásokat annak érdekében, hogy ezen üzemeltetők az engedélyükben meghatározott tevékenységüket folytatni tudják, és biztosítja ezen üzemeltetők számára költségeik minimalizálását (lásd a C-396/99. és C-397/99. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben 2001. október 16-án hozott ítélet [EBHT 2001., I-7577. o.] 25. és a C-462/99. sz., Connect Austria ügyben 2003. május 22-én hozott ítélet [EBHT 2003., I-5197. o.] 96. pontját).

42 A 96/2 irányelv az EK-Szerződés 90. cikkének (3) bekezdésén alapul. Ebből következően a 90/388 irányelv 3c. cikke kizárólag a Szerződés 90. cikkével összeegyeztethetetlen korlátozásokra vonatkozik.

43 A 96/2 irányelv (16) preambulumbekkezdése szerint ezen irányelv elfogadásakor figyelembe vették azt a körülményt, hogy a mobil távbeszélő szolgáltatások piacán folyó verseny akadályokba ütközik, mivel a távközlési szervezetek képtelenek kielégíteni mobilszolgáltatók infrastrukturális igényeit, és a tagállamok többsége kizárólagos jogokat tartott fenn e szervezetek részére. Abból a megállapításból kiindulva, hogy az infrastruktúra biztosítására és használatára vonatkozó korlátozás sérti az EK-Szerződés 86. cikkére tekintettel értelmezett 90. cikket, a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a tagállamoknak el kell törölniük e korlátozásokat, az érintett mobilhálózat-üzemeltetők kérésre hátrányos megkülönböztetéstől mentesen hozzáférést kell biztosítaniuk a szükséges szűkös erőforrásokhoz annak érdekében, hogy létrehozzák a saját infrastruktúrájukat, ideértve a rádiófrekvenciákat

44 Ebből következően a 90/388 irányelv 3c. cikkében említett korlátozásokat az jellemzi, hogy egyfelől a hagyományos üzemeltetők különleges, illetve kizárólagos jogaihoz kapcsolódnak, másfelől a szükséges szűkös erőforrásokhoz történő hátrányos megkülönböztetéstől mentes hozzáférés biztosításával megszüntethetők.

45 Ekképpen a 96/2 irányelv (4) preambulumbekkezdésében példálódzóan említett korlátozáshoz hasonló korlátozásokról van szó, így arról, hogy a kibocsátott engedélyek számát szabad mérlegelés alapján korlátozzák, vagy a távközlési szervezetekkel versengő üzemeltetők esetén az engedély kibocsátását olyan műszaki korlátozásoktól teszik függővé, mint pl. a távközlési szervezetek által biztosított infrastruktúrától eltérő infrastruktúra használatának tilalma.

46 Ezen túlmenően a 90/388 irányelv 3c. cikkének szűk értelmezése szerint csak azon intézkedések tartoznak a korlátozás fogalma alá, amelyek érzékelhetően érintik a piaci versenyt.

47 A 90/388 irányelv 3c. cikke azonban nem vonatkozik azokra a nemzeti intézkedésekre, amelyek különbségtétel nélkül alkalmazandók valamennyi mobiltelefon-szolgáltatóra, és amelyek közvetlenül vagy közvetve nem részesítik előnyben a különleges, illetve kizárólagos jogokkal a múltban, illetve jelenleg is rendelkező üzemeltetőket a versenyhelyzetbe került új üzemeltetőkhez képest.

48 A kérdést elterjeszt? bíróság feladata, hogy megbizonyosodjon arról, hogy e feltételek e jelen ügyben teljesülnek?e.

49 Vizsgálódása során a kérdést elterjeszt? bíróságnak meg kell vizsgálnia az adók hatását, különös figyelemmel arra, hogy az érintett üzemeltet?k mikor léptek a piacra. Bebizonyosodhat, hogy a különleges, illetve kizárólagos jogokkal a múltban, illetve jelenleg is rendelkező üzemeltet?k más üzemeltet?ket megelőzően kerültek olyan helyzetbe, amelyben megtérültek a hálózat kiépítésével kapcsolatos költségeik. Ugyanis az a tény, hogy a piacra lép? üzemeltet?ket közszolgáltatási kötelezettség, ezen belül pedig területi lefedettségre vonatkozó kötelezettség terheli, a költségek felmerülése szempontjából hátrányosabb helyzetbe hozhatja ezen üzemeltet?ket a hagyományos üzemeltet?kkel szemben.

50 A fentiek összességéből következ?en azt a választ kell adni a második kérdésre, hogy nem tartoznak a 90/388 irányelv 3c. cikkének hatálya alá a mobiltávközlés infrastruktúrájára vonatkozó adójogi intézkedések, kivéve ha ezen intézkedések közvetlenül vagy közvetve elnyben részesítik a különleges, illetve kizárólagos jogokkal a múltban, illetve jelenleg is rendelkező üzemeltet?ket az új üzemeltet?khöz képest, és azok érzékelhet?en érintik a piaci versenyt.

A költségekről

51 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vev? felek számára a kérdést elterjeszt? bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthet?k meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

1) **Akként kell értelmezni a Szerződés 59. cikkét, hogy azzal nem ellentétes valamely nemzeti vagy helyi önkormányzati hatóságnak az egyedi, illetve általános engedélyekben meghatározott tevékenységek folytatása során használt mobil- és személyi távközlési infrastruktúrát megadóztató rendelkezése, amely különbségtétel nélkül alkalmazandó a belföldi és más tagállami szolgáltatókra, és ugyanolyan módon érinti a tagállamon belüli és tagállamok közötti szolgáltatásnyújtásokat.**

2) **Nem tartoznak a távközlési piacokon történ? teljes verseny megvalósítására vonatkozóan a 90/388/EGK irányelv módosításáról szóló, 1996. március 13-ai 96/19/EK bizottsági irányelv által módosított a távközlési szolgáltatások piacának versenyéről szóló, 1990. június 28-ai 90/388/EGK bizottsági irányelv 3c. cikkének hatálya alá a mobiltávközlési infrastruktúrára vonatkozó adójogi intézkedések, kivéve, ha ezen intézkedések közvetlenül vagy közvetve elnyben részesítik a különleges, illetve kizárólagos jogokkal a múltban, illetve jelenleg is rendelkező üzemeltet?ket az új üzemeltet?khöz képest, és azok érzékelhet?en érintik a piaci versenyt.**

Aláírások

* Az eljárás nyelve: francia.